

02

POLOCKO 52 ISTORIJS

INDRĖ UŽUOTAITĖ
MUZIEJININKĖ - RINKINIŲ TYRĖJA

NAMO NUMERIO
LENTELĖ

MEDINĖS MIESTO
ARCHITEKTŪROS MUZIEJUS

Diena prasidėjo apniukusiu dangumi ir gero oro nežadėjo. Pabudus dar prieš pusryčius teko sunkiai keltis ir keliauti laukan – link rytinio kiemo kampo, kur stovėjo nemaloniais kvapais nosį riečiantis medinis namelis. Ir nieko nuostabaus – su tokia sanitarija ketvirtame dešimtmetyje gyveno bene visas Užupis, o tuo labiau tolimoji priemiesčio dalis, kadaise Popiškėmis vadinta. Praeidamas pro šulinį dar pagalvojo prisemti vandens, tačiau prisiminė, kad motina, kaip visada atsikėlus pirmoji, jau buvo atsinešusi sklidiną kibirą ir, jam išeinant kieman, zujo po virtuvę. Bet kokia gi ten virtuvė – atitvertas koridorius, kadaise skyręs du namo galus, kurio kairiajame kampe išmūryta viryklė, plyta vadinama. Kitapus sienos – krosnis, apšildanti visą dviejų kambarių butą. Krosnis gana nauja ir nė iš tolo neprimenanti šimtmečio pradžioje stovėjusios balta glazūra padengtos gražuolės. Visas namas pakitęs – nors rąstinės sienos ir paliktos savo vietose, tačiau palaipsniui pridygo plonų pertvarų, skiriančių butus-narvelius, kuriuose susispietę gyveno penkios, o kartais ir šešios šeimos. O jei dar skaičiuotum ir laikinai apsistojančius giminaičius, mokytojas ir mokinius, atsiūstus iš gretimų kaimų... Tačiau jų butas Janui patiko – nors tai tebuvo vienas erdvus kambarys, padalintas perpus, tačiau visi keturi jo langai atgręžti į vakarinę ir pietinę puses, tad šviesos ir šilumos netrūko. Nėra ko ir lyginti su kaimyniniu butu Nr. 1 – dviejuose miniatiūriniuose kambarėliuose gyvenanti Dudyčių pora pro du varganus langelius – kiekviename kambarėlyje po vieną – galėjo matyti tik šiaurinės pusės kiemą, su amžiniais nuo aukšto skardžio metamas šešėliais.

Šituo metų laiku dienos nebūna šaltos, tad kambarių šildyti nereikėjo. Tačiau virtuvėje vis vien buvo kūrenama ugnis, ant kurios šildomas maistas ir ledinis šulinio vanduo. Likę namiškiai – patėvis, sesutė ir ponia Apolonija jau buvo sukilę, tad, nenorėdamas maišytis, ėmėsi pirmojo sugalvoto darbo. Iš metalinės dėželės atsargiai išrinko kelis vinukus, nuo lentynėlės greta lango nukėlė medinę lentelę ir patraukė atgal į kiemą. Iš ūkinuko išsinešė aukštesniąsias medines kopėčias, kuriomis prireikus dalinosi visi namo gyventojai, ir atrėmė į namo kampą. Ir tik užlipus kopėčiomis, balansuojant ant skersinio, mat abi rankos buvo užimtos, jis pajuto šio paprasto ryto ypatingumą. Štai jis – Janikas, kaip švelniai laiškuose kreipdavosi draugai, yra savo vaikystės namo savininkas! Ir nuo šiol tą liudys ne tik dailia motinos rašysena pildomos namo gyventojų registracijos knygos, bet ir medinė pastato numerio lentelė, skelbianti, kad tai – Jano Czepo namas, stovintis 6-tojo policijos komisariato zonoje, Polocko gatvėje 52.

